

Dingsdag

den 28 December.

BERIGT.

Aan diegenen, welke hunnen Nieuwejaarsgroet aan Vrienden, Bekenden, of Begunstigers, door de plaatsing van hunne Namen in deze Courant wenschen te brengen, biedt zich de gelegenheid daartoe weder aan. Zij worden dus verzocht dit verlangen, door eigenhandig geleverde opgave, aan de Ondergeteekenden kenbaar te maken, of op eene aan het Bureau onzer Courant- en Kantoorrukkerij, in den Oppert, voorhanden zijnde Lijst, te komen teekenen, vóór of uiterlijk op Vrijdag den 31 December 1852.

De Alfabëtisch geregelde Lijst dezer Namen zal in de Courant van Saturday den 1 Januarij 1853 worden opgenomen. — De kosten voor de plaatsing van iederen Naam zijn zestig Cents, met inbegrip van het zegelgeld; de betaling wordt gelijktijdig met de opgave verwacht.

Voor diegenen, welke hunnen Nieuwejaarsgroet bij afzonderlijke Advertensien mogten willen brengen, is de gelegenheid bij ons opgesteld, zullende deze Advertensien, tegen betaling van f 1 per Advertentie, met inbegrip van het zegelgeld, in de Courant van 1 Januarij 1853 worden opgenomen.

ARRENBURG & VAN RETN.

LONDEN den 25 december (des avonds).

De beide Parlementshuizen hielden donderdag weder eene kortstondige zitting. Lord Derby zeide eene mededeeling van graaf Aberdeen ontvangen te hebben, waarbij deze de verdaging tot maandag verzocht had, als wanneer hij hoopte met de vorming van het nieuwe Kabinet gereed te zullen zijn. Dien overeenkomstig werd besloten. In het Lagerhuis kondigde lord D. Stuart zijn voornemen aan om eerstdaags het rigten van een adres aan H. M. voor te stellen, waarbij afschriften der briefwisseling gevraagd zouden worden, die tusschen de Engelsche en Fransche Regeringen over de erkenning des nieuwen Keizers gevoerd is. Dat Huis vergaderde gisteren andermaal, zonder iets van belang te verrigten.

Hoewel nog niets officieel aangaande de zamenstelling van het nieuwe Ministerie bekend is, wordt de volgende lijst daarvan, wellicht behoudens eenige wijziging, vrij algemeen voor juist gehouden: Graaf Aberdeen eerste lord der thesaurie en eerste minister; lord Cranworth lord kanselier; de heer Gladstone kanselier der schatkist; lord Palmerston secretaris van Staat voor binnenlandsche zaken; lord J. Russell voor buitenlandsche zaken; de hertog van Newcastle voor kolonien; sir J. Graham eerste lord der admiraliteit; graaf Granville of lord Clarendon president van den Raad; graaf Argyle lord geheim zegelbewaarder; de heer S. Herbert secretaris voor oorlog; sir C. Wood president van den Indischen Raad; sir W. Molesworth eerste commissaris voor openbare werken; lord Granville kanselier voor Lancaster; lord Canning postmeester-generaal, en de markies van Lansdowne, met eene plaats in het Kabinet, zonder portefeuille.

De Admiraliteit heeft verbod naar Westindië gezonden om met de mailschepen aan de gele koorts lijdende personen, of welke van die ziekte verdacht worden, naar Engeland te zenden.

De verkiezingen in Portugal zijn over het algemeen ten voordeele der Regering uitgevallen. Twee Fransche stoomschepen lagen op den Taag, waar nog meerdere oorlogsvaartuigen dier natie verwacht werden.

Met de Baltic zijn hier berigten uit New-York tot 11 dezer ontvangen. In het Huis der Representanten was eene hevige woordenwisseling gerezen over het voorstel om dat gedeelte der boodschap van den President hetwelk betrekking op het tarief heeft in handen eener speciale commissie te stellen; geen besluit scheen daarop nog genomen te zijn. — Uit California had men zeer treurig nieuws; de stad Sacramento is nagenoeg geheel afgebrand, de schade wordt op ongeveer tien millioen dollars begroot, en vele menschen zijn bij deze ramp omgekomen. Negen dagen later waren reeds driehonderd en vijftig huizen weder opgebouwd. Ook te San Francisco en Marysville hebben weder ernstige branden gewoed. — In Mexico hadden, omstreeks de helft van november, de omwentelingsgezinden bijna overal de overhand.

PARIS den 25 december.

De Moniteur heeft dezer dagen hoogst belangrijke stukken medegedeeld; namelijk het besluit betreffende de erfelijkheid en de memorie tot toelichting, alsmede het verslag van den heer Troplong nopens het Senaatsbesluit tot wijziging der Constitutie, welk besluit door den Senaat in zijne zitting van eergisteren met 64 tegen 7 stemmen is goedgekeurd.

Het orgaëiek besluit, tot regeling ingevolge art. 4 van het Senaatsbesluit van 7 november 11. der orde van troonsopvolging in de familie Bonaparte, hetwelk de Minister van Staat eergisteren aan den Senaat heeft medegedeeld, luidt dus:

„NAPOLEON, bij de gratie Gods en door den wil des Volks, Keizer der Franschen, aan allen die deze zullen lezen of hooren lezen saluut!

„Gezien art. 4 van het Senaatsbesluit van den 7 november, goedgekeurd door de Volksstemming van den 21 en 22 dier maand, volgens welks bepalingen het ons toekomt, bij een orgaëiek aan den Senaat gerigt besluit, de orde van troonsopvolging in de familie Bonaparte te regelen, voor het geval dat wij geen directen, eigen of aangenomen, erfgenaam mogten nalaten;

„Ofschoon hopende dat het ons gegeven zal zijn de wenschen des Lands te verwezenlijken, en, onder de Goddelijke bescherming, eene verbindtenis aan te gaan, welke ons zal veroorloven directe erfgenamen na te laten;

„Echter niet willende dat de troon, bij de gratie Gods en door den wil des Volks opgerigt, onvervuld zou kunnen blijven bij gebrek aan een door ons aangegeven opvolger;

„Hebben wij besloten en besluiten wij als volgt:

„Art. 1. Voor het geval dat wij geen directen, eigen of aangenomen, erfgenaam mogten nalaten, zijn onze veelbelovende oom Jérôme Napoleon Bonaparte en zijne directe, eigen en wettige nakomelingschap, voortspuitende uit zijn huwelijk met de prinses Catharina van Wurtemberg, van man op man, in orde van eerstgeboorte en met uitsluiting der vrouwen, geroepen ons op te volgen.

„Art. 2. Het tegenwoordig besluit, met het zegel van den Staat voorzien, zal aan den Senaat gebragt worden door onzen Minister van Staat, om in zijne archieven gedeponeerd te worden.

„Gedaan op het paleis der Tuileriën, den 18 december 1852. NAPOLEON.”

Hoewel verwacht, heeft dit besluit over het algemeen nog vrij levendige sensatie te weeg gebragt. Van hunnen kant zijn de gewezen koning Jérôme en zijn zoon Napoleon, niettegenstaande het besluit ter hunner gunste is, naar men zegt, niet zeer tevreden over de in het besluit uitgedrukte hoop op een directen erfgenaam en over de mogelijkheid eener adoptie, waardoor het besluit alle kracht verliezen zou.

De beraadslagingen over het Senaatsbesluit tot wijziging der Constitutie zijn van meer belang geweest dan men gedacht had. Verscheiden leden hebben zich verzet tegen de uitbreiding van magt, welke daardoor aan den Keizer wordt verleend; de sterkste tegenkanting vond men bij den baron Charles Dupin. In den loop der discussien werden drie amendementen voorgedragen; zij werden wel is waar allen verworpen, doch een eerst bij eene tweede stemming, het strekte om de magt des Keizers in zake het sluiten van handelsverdragen eenigzins te beperken. De twee andere amendementen, welke het stemmen over de begroting door het Wetgevend Ligchaam en de processen-verbaal dier Vergadering betreffen, werden met eene groote meerderheid verworpen. Op eene vraag van den heer Goulhot, of, wanneer in het thans voorgestelde bewilligd werd, geene verdere wijzigingen der Constitutie meer zouden volgen, antwoordde de heer Baroche zeer koel, dat de Keizer zoo dikwijls hij het gepast oordeelde op dit terrein zou terugkomen. De heeren Boulay, Beaumont, Charles Dupin, de Ségur d'Aguesseau, Baraguay d'Hilliers, Lemerrier en d'Audiffert zouden de zeven leden zijn, die tegen het besluit gestemd hebben.

— Eerst maandag zal de Keizer van Compiègne alhier terugkeeren. Eergisteren heeft hij op het kasteel gehoor verleend aan den kapitein Renson, die door den Gouverneur-Generaal van Algerië belast was Z. M. de te Laghouat verwonnen vaandels aan te bieden; twee spahis, die zich bijzonder onderscheiden hadden, droegen de op de Arabieren veroverde vaandels en werden door Louis Napoleon met de militaire medaille begiftigd, terwijl de Vorst den kapitein Renson aankondigde, dat hij, op voorstel des Ministers van oorlog, tot belooning van zijn goed gedrag, tot den rang van eskadrons-chef bevorderd was.

Men verwacht dat de geloofsbrieven van de vertegenwoordigers der drie groote Noordelijke Mogendheden aanstaanden dingsdag Zijne Maj. zullen worden aangeboden. Monseigneur Garibaldi heeft thans zijne nieuwe geloofsbrieven van den Paus ontvangen en zal die dingsdag aanstaande, ten één ure des namiddags, op het paleis der Tuileriën den Keizer aanbieden.

— Het Kersfeest is weder met zijnen gewonen luister in al de kerken dezer hoofdstad gevierd. Ofschoon de middernachtsmissen sedert eenige jaren niet meer in het openbaar worden gecelebreerd, zijn zij echter dit jaar in verscheiden parochien weder in het bijzijn van een groot aantal bevoorregte personen gezongen.

— De vorst van Monaco, Florestan I, die zich thans hier bevindt, heeft een protest tegen het vereenigen der tot zijn grondgebied behoorende streken Menton en Rocca-bruna met het koninkrijk Sardinië afgezonden.

— De emir Abd-el-Kader heeft den 21 dezer, met zijne familie en zijn gevolg, in het geheel 50 personen, aan boord van het stoomfregatschip Labrador Marseille verlaten.

— In weerwil der door den Groothertog van Toskane gedane beloften, bevinden de echtgenooten Madiai zich nog steeds in den kerker.

— Na langdurige beraadslagingen heeft de Sardinsche Senaat den 20 dezer artikel 1 der wet nopens het burgerlijk huwelijk, welk artikel geheel het beginsel der wet in zich bevat, met 39 tegen 38 stemmen verworpen; ofschoon deze stemming met verwerping der wet gelijk staat, zou de behandeling der artikelen nog worden voortgezet. Met 40 van de 77 stemmen heeft de vergadering een door den markies d'Azeglio aangeboden amendement verworpen, volgens hetwelk het huwelijk der Katholieken eerst na de godsdienstige plegtigheid burgerlijke kracht zou hebben. In den loop der beraadslagingen heeft de maarschalk Della Torre de in strijd met het in behandeling zijnde ontwerp door de Bisschoppen gedane verklaringen ter sprake gebragt, alsook zekeren brief, welken de geestelijke dagbladen als door den Paus aan koning Victor Emmanuel gerigt hebben medegedeeld. De Minister van Justitie heeft in antwoord daarop de echtheid van den bedoelden brief ontkend, en, wat de handelingen der Prelaten aanbelangt, verklaard, dat eene Wetgevende Vergadering geen acht kan slaan op de oppositie buiten haren kring. — Dienzelfden dag heeft de Kamer der Gedeputeerden met 99 tegen 28 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, strekkende om de Regering te magtigen, gedurende de twee eerste maanden van 1853 de openbare belastingen te blijven heffen en in de verschillende diensten van den Staat te voorzien volgens de begroting der dienst van 1852.

— De voorstanders van het constitutionele stelsel in Spanje koesteren thans groote verwachting van het nieuwe Kabinet. — Den 19 dezer, bij gelegenheid van de verjaring der Prinses van Asturië, had te Madrid eene plegtige receptie plaats moeten grijpen, welke echter door ligte ongesteldheid der Koningin geen voortgang heeft kunnen hebben. — Het kies-comité der gematigde progressisten hield voortdurend veelvuldige bijeenkomsten.

KEULEN den 26 december.

De Keizer van Oostenrijk en de aartshertog Maximiliaan hebben, bij hunne terugreis van Berlijn naar Weenen, een bezoek aan het Saksische Hof afgelegd, het merkwaardigste dat de stad Dresden bevat in oogenschouw genomen en des avonds van 21 dezer den schouwburg bezocht. Woensdag namiddag verlieten zij die hoofdstad weder.

— De bekende mevrouw Weisz, die gedurende eenige jaren de voornaamste steden van Europa met een troep kinderen, welke balletten uitvoerden, bezocht heeft, is dezer dagen te Weenen gestorven en laat ruim tweemaal

honderdduizend florijnen na. Ieder meise dat tot het gezelschap behoorde ontvangt, volgens contract, 800 florijnen en een volledig uitzet.

— Men verzekert dat de Vladika van Montenegro de russenkomst van Rusland bij zijne geschillen met de Porte heeft ingeroepen. Wat men overigens aangaande dien twist verneemt wordt van langs hoe meer ernstig aard. De Montenegrijnen zouden zich van geheel Oppet-Azië willen meester maken. Zij zijn nog steeds in het bezit der vesting Zoblak, die wel onophoudelijk door de Turken beschoten, maar door de Montenegrijnen, met den Vladika aan hun hoofd, dapper verdedigd wordt.

's GRAVENHAGE den 25 december.

Het Staatsblad houdt thans achtereenvolgens de wetten in, die door de Staten-Generaal zijn aangenomen.

— De Gemeentestem deelt mede, dat Z. M. heeft vernietigd art. 12 van de instructie voor den gemeentevontvanger te 's Hage, waarbij bepaald was, dat die ontvanger, volgens art. 258 der Gemeentewet, de magtiging van Burgemeester en Wethouders behoeft, alvorens tot in beslag neming over te gaan.

— Gedurende het jaar 1852 is de Koninklijke bibliotheek alhier door omstreeks 1400 personen bezocht geworden, om aldaar verschillende boeken te raadplegen en letterkundige nasporingen te doen; het getal boekwerken uit deze inrigting, aan personen welke daartoe gerechtigd zijn, ten leen verstrekt, bedraagt het aanzienlijk getal van 1345.

— Met opzigt tot de zamenstelling der commissie voor den bouw eener concertzaal en aanhoorigheden, te dezer stede, verneemt men, dat de bekrompenheid of ongeschiktheid van vele lokalen alhier, hoe nuttig en fraal anders ook, tot muzikale uitvoeringen, vooral op groote schaal, reeds vroeger het oog hebben doen vestigen op een ruim terrein, ten einde aldaar een groot en sierlijk gebouw met dat oogmerk te stichten. De behoefte aan ruimer, gepaster en genoegelijker lokaliteit, bij toemendenden smaak voor de edele toonkunst al grooter en grooter geworden, heeft in de maand februarij 11. eenige geachte kunstvrienden doen besluiten, bij openbare oproeping, allen die geneigd mogten zijn om tot de stichting eener aan de hofstad passende concertzaal mede te werken, uit te noodigen, op daarbij aangewezen tijd en plaats te zamen te komen. Die bijeenkomst, door een 25tal belangstellenden bijgewoond, heeft ten gevolge gehad de benoeming eener commissie, belast met het uitbrengen van een rapport, nopens de wijze en middelen van daartelling eener concertzaal enz. te dezer stede. Zij bestaat uit de heeren mr. C. C. E. d'Engelbronner, voorzitter; mr. baron H. F. van Zuylen van Nyevelt, F. W. Conrad, L. J. Enthoven, J. H. Lubeck en jonkh. mr. F. G. A. Gevers Deynoot. Zij heeft zich als haar secretaris toegevoegd dien van het afdeulingsbestuur der maatschappij tot bevordering der toonkunst, den heer mr. E. Zikken. Na veelvuldig overleg, het raadplegen van deskundigen van het binnen- en buitenland, en mondelinge en schriftelijke voorstellen aan verschillende heeren Ministers, heeft genoemde commissie, in eene vergadering met heeren committenten, in den aanvang dezer maand haar rapport uitgebragt, dat, behoudens enkele wijzigingen, is aangenomen en goedgekeurd. Thans worden door elk der leden van het comité pogingen aangewend, om, naar de voorloopig aangegeven voorwaarden, toezeggingen van deelneming te verkrijgen, om vervolgens, zoo die pogingen slagen, deze, met hare ontwerpen en voorbereidingen, aan de eventuele aandeelhouders ter verdere uitwerking over te dragen. Wij vernemen, dat de tot hiertoe gedane aanzoecken een gewenschten uitslag doen hopen.

— Heden morgen is tusschen Scheveningen en Loosduinen gestrand het tjalkschip Amegiana, van Veendam, kapitein E. J. de Jonge, komende van Amsterdam en bestemd naar Londen, in lading hebbende asch. De equipage, bestaande uit drie koppen, is door de boot der Noord- en Zuidhollandsche reddingmaatschappij van boord gered. De commissaris van politie Behr en de ambtenaren van 's Rijks belastingen waren van het eerste oogenblik der stranding op de plaats tegenwoordig. De heer Burgemeester dezer stad heeft zich dadelijk op de ontvangst van het berigt naar Scheveningen begeven.

's GRAVENHAGE den 27 december.

Z. M. de Koning heeft aan de commissie voor den opbouw van het Oude Mannen- en Vrouwenhuis alhier, ook belast met de voorziening in het huisraad voor dat gesticht, tot laatstgemeld einde eene gift van f 500 doen toekomen.

— Bij besluit van 27 dezer heeft Z. M. goedgevonden tot hooghijckheemraad van Mijnsheerenland van Moerkerken te benoemen L. Kuyck.

Bij Koninklijk besluit van den 23 dezer is dat van den 20 november laatstl., waarbij aan jonkh. D. G. van Teylingen, directeur der registratie en domeinen in Zeeland, een eervol ontslag uit 's Lands dienst is verleend, ingetrokken.

— De jaarlijksche collecte, welke gisteren alhier heeft plaats gehad, ten behoeve van de armen-inrigting, zoowel tot instandhouding van het gesticht, als om, voor zooverre de middelen zullen mogen toelaten, werk aan behoeftigen te verschaffen, heeft de aanzienlijke som van f 2,631. 92½ opgebragt. Deze zoo nuttige en weldadige inrigting mag aan de voortdurende ondersteuning van stad- en landgenooten worden aanbevolen.

— De dames Ferni hebben zich in de laatste weken op onderscheiden concerten alhier doen hooren. Een dier concerten, in den schouwburg gehouden, werd vereerd met de tegenwoordigheid van H. M. de Koningin. Het keurig spel van deze jeugdige violisten heeft haar allerwege de grootste blijken van goedkeuring doen verwerven. Regmatige terugroeping, billijke toejuichingen vielen deze talentvolle zusters ten deel. Zij zijn uit deze residentie naar Rotterdam vertrokken, alwaar zij zich mede zullen doen hooren. Van daar begeven zij zich naar Brussel, ten einde daarna Londen te bezoeken.

— Naar men verneemt heeft de directie van den Koninklijken schouwburg alhier eene overeenkomst getroffen met den directeur van het Italiaansche operagezelschap te Amsterdam, ten einde in den loop der volgende maand eenige voorstellingen in deze residentie te geven.

Aanstaanden donderdag den 30 dezer, des namiddags ten 12 ure, zal de Gemeenteraad alhier weder eene vergadering houden, in welke de volgende zaken ter tafel zullen worden gebracht: mededeeling van ingekomen stukken; beraadslaging over het ontwerp-Raadsbesluit tot invoering der belasting op de staanplaatsen enz. op de markten en over de verordening betreffende de invordering daarvan; beraadslaging over het rapport der commissie wegens de voorgestelde regtsvordering tegen de Ned. Herv. diaconie en idem over de adressen wegens de brug over de Leuehaven.

— *Carolina en Virginia Ferni*, die heden avond de bezoekers van den schouwburg alhier door haar voortreffelijk vioolspel in verrukking bragten en zich nieuwe lauweren verwierven, zullen vóór haar vertrek naar Brussel zich aanstaanden woensdag nogmaals in den schouwburg doen hooren.

— Voor eenige dagen eindigde het 28ste boekjaar der Noord- en Zuidhollandsche Reddingsmaatschappij. Bij het stranden van 7 schepen, te weten: bij Holm op Ameland den 23 november 1851, tusschen Katwijk en Noordwijk den 8 oktober 1852, tusschen Wijk aan Zee en Egmond den 8 oktober 1852, bij Scheveningen, bij twee strandingen mede den 8 oktober 1852, bij Terschelling den 9 oktober 1852 en bij Texel den 26 oktober 1852, zijn gedurende dit jaar 47 schipbreukelingen gered, terwijl den 12 januarij 1852 bij Huisduinen en den 6 oktober 1852 bij Schiermonnikoog belangrijke hoezeer nuttelooze pogingen tot redding hebben plaats gehad, dewijl het later bleek dat zich op de gestrande schepen geene personen bevonden. Bij de redding te Terschelling en te Schiermonnikoog gingen twee der reddingbooten geheel verloren.

— Te Sommelsdijk is tot lid van den Gemeenteraad verkozen de heer *C. van Schouwen Kz.*, in plaats van den heer *J. Jongejans*.

— De heer *H. Laurentius*, vetweider te Gorinchem, voor ongeveer tien weken een zijner ossen door longziekte aangetast ziende, nam, even als hij dit in een soortgelijk geval voor twee jaren met goed gevolg gedaan had, na behoorlijk aangifte gedaan te hebben, dat beest zelf onder behandeling, zette het eene dragt in de bil en gaf het, vier dagen achtereens, het derde gedeelte van eene flesch jenever met een half Ned. pond stroop in eens in. Een tweede os, die eenigen tijd daarna dezelfde ziekte kreeg, behandelde hij op gelijke wijze, met het gelukkig gevolg, dat beide thans volkomen gezond naast het andere vee op stal staan, zonder dat eenig spoor van de ziekte bij hen is achtergebleven. Een veehouder te Goudriaan, wien hij voor een longziek rund hetzelfde middel had aangeraden, heeft hem mede reeds de volkomene genezing daarvan berigt. Gezegde heer is op het denkbeeld gekomen om dat middel tegen de longziekte aan te wenden, omdat men de kalveren, als zij de jagt hebben, zijnde ook eene ziekte die uit de longen voorkomt, altijd met het beste gevolg jenever met stroop ingeeft.

— Den 24 dezer heeft te Gorinchem de aanbesteding plaats gehad van het bouwen eener korenbeurs, welk werk is aangenomen door den heer *F. Kool* te Gorinchem, voor eene som van f 20,000.

— De directie der Nederlandsche Bank heeft, bij aankondiging van den 22 dezer, de houders van muntbiljetten van f 100 en van f 10, uitgegeven krachtens de wet van 17 september 1849 (*Staatsblad* n.º 46), opmerkzaam gemaakt, dat, ingevolge de wet van 18 december 1852 (*Staatsblad* n.º 20), het voor die biljetten in de Bank gedeponeerde goud of zilver na het uiteinde dezes jaars door de Regering kan vervangen worden door inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld of door schatkistbiljetten, overeenkomstig de wet van 26 april 1852 (*Staatsblad* n.º 90), en dat de inwisseling dier biljetten tegen zilveren munt van het gezegde tijdstip door de Nederlandsche Bank niet anders dan als agent van 's Rijks schatkist zal geschieden.

— Zoo men verneemt, zijn de werkzaamheden van den Rijks-telegraaf reeds zoo verre gevorderd, dat de lijnen dezerzijds met de Pruisische lijnen in het begin van januarij kunnen aangehecht worden, waarna onmiddellijk de vereischte voorloopige proefnemingen zullen aanvangen; zoodat omstreeks half januarij de correspondentie voor het publiek zal geopend kunnen zijn, en men van Amsterdam direct met Berlijn (vice versa) zal kunnen corresponderen.

— *Z. K. H. de Prins van Oranje* is, vergezeld van zijnen gouverneur jonkv. *de Casembroot*, gisteren morgen met den spoortrein van 11 ure uit de residentie te Amsterdam aangekomen en aan het paleis afgestapt. In den loop van den dag reed *Z. K. H.* uit en woonde ten 2 ure het gewone zondagsconcert, in het park-lokaal van den heer *J. E. Stumpf*, bij. Heden avond zal *Z. K. H.* de voorstelling der Fransche opera bijwonen, en op Hoogstdezelfs verlangen is de aanvankelijk aangekondigde voorstelling van de *Norma* vervangen door *Gille Ravisseur* en *le Torador*.

— In den afgelopen nacht is te Amsterdam brand ontstaan in de Utrechtschestraat bij de Botermarkt in het huis, onderanderen bewoond door den strooheiden-fabriekant *Notter*. Door den fellen wind aangewakkerd, verspreidden de vlammen zich zoo snel, dat het geheele pand spoedig vernield was; de belendende panden hebben veel geleden.

— Men is thans in staat, uit verschillende officiële mededeelingen het cijfer der studenten, die aan de drie akademien studeren, over te nemen. Het totaal beloopt 1415. — Te Utrecht zijn 469 studenten: 205 in de theologie, 187 in de regten, 6 in de letteren, 55 in de geneeskunde, 16 in de wis- en natuurkunde; buitendien zijn er 91 elders studierenden ingeschreven. — Te Leyden studeren 452 studenten: 121 in de theologie, 211 in de regten, 81 in de geneeskunde, 24 in de letteren en 15 in de wis- en natuurkundige faculteit; buitendien zijn er nog 113 elders studierenden ingeschreven. — Groningen telt 290 studenten: 84 theologanten, 97 juristen, 60 medici, 11 litteratoren, 6 filosofen, buiten nog 16 nieuw ingeschrevenen en 16 die tot beden verzuimden hun diploma weder te laten recenseren; buitendien wonen 20 chirurgijns- en apothekers leerlingen collegies bij.

— De dag van den 25 dezer onderscheidde zich door eene voor het jaargetijde buitengewoon hooge temperatuur; de gemiddelde stand van den thermometer, opgemaakt uit de te Utrecht gedane waarnemingen van 's morgens 8; 's namiddags 2 en 's avonds 10 ure, is namelijk 17.1 graden *Fahrenheit* hooger dan men dien, naar eene gemiddelde van 80jarige waarneming, op dezen dag kan verwachten.

fraaije spiegels, welke te 's Hertogenbosch bewerkt worden; thans vindt men in de *'s Hertogenbosche Stads Courant* dienaangaande het volgende meer uitvoerig berigt: Men heeft dezer dagen in het woonhuis der spiegel- en lijst-fabriek van de heeren wed. *Borzo en Zonen* een spiegel bewonderd, zoo als voorzeker in ons geheele land geen van dergelijke grootte in eene lijst gevonden wordt. De spiegel, waarvan het glas Fransch fabrikaat, zoo zuiver en helder, dat het geoeffendst oog er niet het minste gebrek in vinden kan, is 3.80 el hoog en 2.10 el breed uit een stuk. Nummer zagen wij iets zoo smaakvol en keurig bewerkt als de lijst, welke dit pronkstuk van spiegel-fabriek omgeeft en in de gemelde fabriek vervaardigd en verguld is. Rondom dit bewonderenswaardig stuk prijken nog eenige andere groote spiegels in schoone lijsten, welke aan geene enkele zaal onder zouden aandoen; onderanderen trok onze bewondering de nieuwe en smaakvolle bewerking van de massieve en tevens gedegageerde, rijk vergulde lijst van een schoorsteenspiegel in schulpwerk. Wij vernemen, dat al die kostbaarheden bestemd zijn voor een aanzienlijk huis te Rotterdam. En zoo wij de firma wed. *Borzo en Zonen* geluk wenschen wegens hare pogingen, om de nationale nijverheid in hun vak op te voeren tot eene hoogte, welke vreemde landen welligt zouden benijden, brengen wij hulde aan den man, die, door vaderlandsch gevoel gedreven, de nationale nijverheid, zoo veel in hem is, beschermt en bevordert, en zien wij met leedwezen neder op zoo velen, bij welke steeds het vooroordeel levendig is, dat, wil men wat goeds en schoons hebben, men het uit den vreemde moet trekken; een vooroordeel, dat zelfs, naar het schijnt, niet door ondervondene teleurstellingen kan genezen worden. Wij hopen, dat het prachtig werk, thans door de heeren wed. *Borzo en Zonen* vervaardigd, veel zal toebrengen, om dit vooroordeel te helpen genezen.

— Den 22 dezer kwam te Vlissingen onverwachts de tijding, dat er dadelijk een 40tal mariniers geëmbarkoord moesten worden op het fregat *PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN*, om eene bestemming in Oostindië te bekomen; den volgende dag is dit des middags bewerkstelligd. Bedoeld fregat was aldaar om den oostewind op de reede gekomen, doch zal waarschijnlijk naar het Pas van Terneuzen terugkeeren.

— Den 30 dezer zal van Harderwijk vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 100 onder-officieren en manschappen, onder kommando van den 2den luitenant der infanterie *R. F. Gerlach*, die van verlof naar Oostindië terugkeert, en medegeleiders 2de luitenant der infanterie *M. C. E. Ruempol* en *J. H. Swaving*, 2de luitenant der genie *H. L. Pfeiffer* en de apotheker 3de klasse *H. Plasberg*, om aan boord van het schip *Soolo*, te Rotterdam op stroom liggende en bestemd naar Oostindië, over te gaan.

— Den 23 dezer had te Zwolle de onthulling plaats van het monument voor ds. *G. H. van Senden*. De plegtigheid werd geopend door den heer *J. van Schreven*, die eene treffende toespraak hield, waarin de verdiensten van den overledene werden herdacht. De heer *mr. E. G. van Senden*, oudste zoon des overledenen, beantwoordde deze toespraak in roerende taal, terwijl eenige andere heeren hunne hulde in poëzij uitstortten. — Eene talrijke schare woonde de onthulling van het monument bij, dat in de werkplaats van den heer *W. Klinkert* is vervaardigd, die zelf eene welgelikende buste in marmer heeft gebeiteld volgens het model van den heer *W. C. Chimaer van Oudendorp*, die ook de teekening van het monument heeft ontworpen. — Het monument is vervaardigd van blauwen Escauzijnschen hardsteen en is geheel massief. De geheele hoogte boven den vlakken grond bedraagt 4.50 Ned. el. Het bestaat uit eene naald, staande op eene sarcophaag. De naald, die in hare doorsnede, even als de sarcophaag, langwerpig vierkant is, draagt op hare voorzijde het welgelikend borstbeeld van den overledene in wit marmer en basrelief, omgeven door eene slang met den staart in den bek, als zinnebeeld der eeuwigheid, en door eenen krans van palm- en olijftakken, waarnaast twee omgekeerde of uitgedoofde fakkels geplaatst zijn. Boven het borstbeeld ziet men eenen vlinder met uitgespreide vleugelen. Op de achterzijde der naald staat een kruis, en aan den voet van dit kruis is de hoop door de voornaamste bestanddeelen van een anker afgebeeld. Het schild, waarop beiden zijn geplaatst, is omgeven door zonnestralen. Twee fakkels, als brandende hiernevens geplaatst, geven te kennen dat geloof, hoop en liefde ook na den dood blijven voortduren. Op het dekstuk der naald staat eene grafamp, waaruit eene vlam schijnt op te stijgen. De naald schijnt gedragen te worden door vier nachtvogels, die aan de vier hoeken van haar voetstuk op een schild zijn geplaatst. Elk dezer vogels verbeeldt den uil, dien men in de mythologie als zinnebeeld van het diep peinzen van den beminnaar der wijsheid in de stilte des nachts, bij het beeld van *Minerva*, of wanneer zij als *Pallas* werd voorgesteld, op hare helm plaatste of op haar schild afbeelde. Deze uilen zijn dan ook hier op een schild voorgesteld. De naald met alles, wat tot haar behoort, rust op eene sarcophaag, die de doodstik voorstelt en op vier zandloopers, zinnebeelden van den tijd, schijnt te staan. Op de voorzijde van den sarcophaag is op een langwerpig vierkant schild gebeiteld: *Aan Gerhard Heinrich van Senden, theol. doctor, en van 1832 tot 1851 predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Zwolle*. Op de achterzijde des sarcophaags staat op een dergelijk schild: *Hulde van zijne leerlingen, vrienden en hoogschatters*. Het deksel van den sarcophaag draagt aan de voorzijde een opengeslagen Bijbel, waarop, met eenen terugblik op de reis van den overledene naar het H. Land, is geplaatst: *Hebr. 12 vs. 22.* Aan de vier hoeken van den sarcophaag zijn ringen, die even als de grafamp, de nachtvogels en de zandloopers, van ijzer gegoten en gebronsd zijn. Het geheele monument is gepolijst, behalve de ornamenten, die zonder glans of mat gelaten zijn. Om den voet van het monument zijn, behalve de uitstekende rand der dekzerk, twee rondgaande trappen, omringd wordende door eene schuins aflopende stoep, die op elke der vier hoeken eenen paal heeft. Deze vier palen zijn door ijzeren stangen aan elkander verbonden, en even als de trappen en de stoep van dezelfde steensoort als het geheele monument. Voor het gedenkteeke ligt op het graf eene zerk, waarop gebeiteld is: *Dr. G. H. van Senden, geboren te Ophuizen den 23 december 1793, overleden te Zwolle den 20 oktober 1851*. Onder deze inscriptie ziet men eenen herders- en eenen pelgrimsstaf. De herdersstaf zinspeelt op de ambtsbediening, en de pelgrimsstaf herinnert aan de reis des overledenen naar het H. Land.

— Dezer dagen is, bij het graven der nieuwen aan te leggen haven, ten westen der stad Nijmegen, ter diepte van twee ellen beneden den beganen grond, ontdekt en

steen met zandkleurig deksel, aan elkander verbonden door ijzeren klauwen. Op dezelfde hoogte zijn ook eenige koperen voorwerpen, als een groote en kleine schotel, een kannetje en een *haut relief* gewerkte vaatje, alsmede eene ijzeren kan of kruik, koperen lijkbuis, aarden kruik en eenige flesschen, opgegraven. Al deze voorwerpen zijn naar het Raadhuis overgebracht.

— De *Leeuwarder Courant* behelst het volgende: Het zal, inzonderheid den bewoners der noordelijke provincien van ons Vaderland, voorzeker aangenaam zijn, van wege de directie te vernemen, dat de sinds lang en veelzijdig geuite wensch omtrent eene zeebad-inrigting op het daartoe bijzonder geschikte eiland Ameland, tegen het eerstkomende bad-seizoen vervuld staat te worden. Met het oog op de bestaande behoefte en tevens om de zinkende welvaart van het eiland, zoo mogelijk, op te beuren, hebben eenige ingezetenen te Nes op Ameland zich verenigd ter daartelling van genoemde inrigting, wel bij aanvang eenvoudig, maar, zoo zij meenen, evenwel doelmatig, en, ofschoon zij in hunne hoop op eenige geldelijke ondersteuning van de zijde der Provinciale Staten van Friesland zijn te leur gesteld, zijn zij echter in hunne onderneming reeds zoo ver gevorderd, dat, bij verleende voorwaardelijke concessie van *Z. Exc.* den Minister van Finantien, als belast met het beheer van 's Rijks domeinen, ten aanzien der plaatsing van het gebouw en van het gebruik van het strand, het bouwen van een welingerigt houten badhuis, te plaatsen aan het strand ten noorden van het dorp Nes, reeds onderhand is aanbesteed, en aangenomen geworden door *K. L. Mosterman*, timmerman aldaar, benevens de vervaardiging der aanvankelijk benoodigde badkoeften, door *G. T. de Ruiter*, wagenmaker te Hollum; — weshalve zij meenen, nu reeds bij voorraad, op meergemelde geprojecteerde zeebad-inrigting de aandacht van heeren geneeskundigen en anderen te mogen vestigen, en haar aan de welwillende medewerking van belangstellenden ten zeerste aan te bevelen.

— Aan de Groningsche hoogeschool zijn den 22 dezer gepromoveerd de heer *A. S. Hoitsema*, van Groningen tot doctor in de letteren, na de verdediging eener dissertatio de *P. Thrassea poeta*, en de heer *J. Th. de Haan*, van Smilde, tot doctor in de geneeskunde, na de verdediging van een specimen, continens *quaedam de angio membranacea infantum*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 24 dezer 2 el 6 palm 5 duim.

— In de omstreken van Brussel hebben de landlieden de zachtheid van het weder te baat genomen om aardappelen te planten. In den vorigen winter is deze planting met een goed gevolg bekroond geworden.

— Wij hebben Kaapsche dagbladen tot 18 november ontvangen. Ofschoon de oorlog aan de grenzen niet sterk werd doorgezet, hoofdzakelijk omdat de strijdkrachten der Kaffers bijna uitgeput waren, was echter nog geen vrede gesloten en weigerden de opperhoofden der Gaika-stammen zich te onderwerpen. De generaal *Cathcart* is den 16 november met tweeduizend man naar de Souvereiniteitslanden getrokken en de kolonel *Eyre* tot brigadier-generaal benoemd, nadat het plan tot herstelling der zoogenaamde Kafferpolitie was opgegeven. Aan den Wetgevenden Raad is eene dépêche van den Secretaris van Staat voor de Kolonien medegegeeld, in welke gezegd wordt dat de Engelsche Regering, in weerwil van haar verlangen om zoodra mogelijk vrij instellingen aan de Kaap-Kolonie te verleenen, het echter noodig acht dat de bekrachtiging der ordonnantie tot daartelling van een Parlement aldaar voor alsnog worde uitgesteld. Deze tijding heeft vrij algemeen misnoegen verwekt en het besluit wordt door sommige dagbladen hevig gegist. — De Synode der Hollandsche Gereformeerde kerk heeft vormelijk geprotesteerd tegen de aanspraken welke de Lord Bisschop van de Kaapstad op het geestelijk oppergezag in die kolonie maakt en hetwelk hem ook door de Engelsche Regering verleend schijnt te zijn. De Hollandsche Gereformeerde Kerk zegt de Synode, hoewel de oudste en talrijkste in Zuid-Afrika, maakt geen aanspraak op voorrang, en wil met alle andere takken der Christelijke kerk in vrede en broederschap verkeerden, maar zal den titel van eenigen godsdienstleeraar, die eene aanspraak op meerderheid of territoriale magt over hare eigene leeraars of volk in zich bevat, niet erkennen. — De wel eerw. heer *van der Hoff*, door het provinciaal kerkbestuur van Zuidholland tot kandidaat voor de H. dienst toegelaten, en als predikant voor het Trans-Vaalsche bestemd, is den 5 november met zijne echtgenoot, aan boord van het schip *Gouverneur Generaal Rochussen*, in de Kaapstad aangekomen.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Europa*, D. Keus, naar Londen; *Johanna*, H. Bunje, naar New-York; *Hendrika*, P. Collenieur, naar Rouan; *Iris*, D. Pellerin, n. ....; *Fulcan*, J. Johnston, n. Glasgow; *Admiral Windham*, C. Allcock, naar Guernsey; *Robert Henry*, B. Shapcott, naar Engeland, en *Tay*, D. Brown, naar Dundee.

In den morgen van 26 dezer is voor den Scheveningschen wal eenen loods voorzien het Hanoversche kofschip *Vrouw Howland* kapitein B. Roostee, met hout van Riga naar Rotterdam.

HELLEVOETSLUIS den 25 dezer. Gisteren namiddag niets gepasseerd de wind Z. Z. W. Terug uit zee de stoomboot *Kinderdijk*, zoodat het schip *Banca* gezien te hebben, hetwelk te Brouwershaven is binnengegeloopen; de wind Z. Z. W. — Heden morgen is de *Wilhelm*, kapitein M. J. Ingers, van Hobroe naar Schiedam, v. Scheelhoeke af- en op de Reede gekomen. En arriveerden *Harmant*, H. Bouma, v. Batavia; *Admiral Ver-Huyl* (st.), J. Mouthaan, v. Havre; *Earl Douglas* (st.), J. Hart, van Newcastle, en *Margriet*, H. J. Klases, van Rédon. De stoomboot *Ivanhoe* is bij de Goereveld Haven geankerd; de wind W.

HELLEVOETSLUIS den 26 dezer. Gisteren namiddag stoomden in de *Ivanhoe* en *Balmoral* naar Leith; *Concordia*, *Giraffe* en *Ceres* naar Londen; de wind W. Z. W. — Heden morgen arriveerden *Riga*, G. Ouwehand, van St. Domingo, en *Stad Stavoren*, P. W. de Vries, van Bordeaux; de wind Z. W.

HELLEVOETSLUIS den 27 dezer. Gisteren namiddag arriveerde *Petronella*, J. B. Potjewijd, van Grangemouth; de wind Z. W. — Heden nacht is de bark *Chieftain*, kapitein R. Edwards, door een storm tegen den Noordwal aan den grond geraakt; heeft een schok en sloepen met manschappen aangenomen tot assistentie; bij het trek der post is gemeld schip in vlot water gekomen, doch de schipper, die een zwaar anker had uitgebragt, gezonken; de manschappen zijn gered. En ligt achter de Kwak ten anker eene inkomende de naam onbekend; de wind Z. W., met storm.

ZELKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Newa*, L. J. Doekes, v. Laguyra en Porto Cabello, en *Noord-Holland*, P. Fijn, naar Bonaire. BRILLEN den 25 dezer. Heden voor posttijd stoomden in zee *Engel*, G. Lildermore, naar Goole, en *Swanland*, J. Sadler, naar Hull; wind W. Z. W.

BRILLEN den 26 dezer. Gisteren na posttijd zelde in zee *Verwist*, L. den Breems, naar Lissabon; terwijl de stoomboot *Ivanhoe*, naar gemeld, is teruggekomen en binnen door n. Hellevoetsluis vertrokken. Heden voor posttijd arriveerden *Rainbow* (st.), S. Frost, v. Londen, en *Camerton* (st.), H. Cross, van Hull. En zelde *Voornagel*, H. Pijbes, naar Brest; de wind W.

GOUDA en ROTTERDAM. Stoombootdienst.

Op Vrijdag 31 December 1852 zal bovengenoemde **DIENST** tot nadere Annonce worden **gestaakt**.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

Afdeling Rotterdam, Schiedam en Omstreken.
Het **BESTUUR** der AFDEELING maakt bekend dat binnen deze Stad, tegen Paschen, eene **GROOTE TENTOONSTELLING** van **VEE** zal worden gehouden. Op die Tentoonstelling zullen verschillende aanzienlijke **Prijzen** voor Vet en ander Vee worden uitgelooft, waarvan het Programma nader zal worden bekend gemaakt.
Rotterdam den 27 December 1852.

Het Bestuur voornemd,
JOOST VAN VOLLINGHOVEN, Voorzitter.
J. A. ROCHUSSEN, Secretaris.

MUZIK-SCHOOL, UITSLUITEND VOOR ONDERWIJS OP DE PIANO-FORTE, in den HOUTTUIN.

Volgens bepaling van Art. 6 van het School-Reglement, brengt de Ondergeteekende het geëerd Publiek bij deze ter kennis dat de gelegenheid tot het **Inschrijven** van **LEERLINGEN**, voor den **Cursus** die met primo **Januarij 1853** zal aanvangen, zal geopend zijn: **Dagelijks tot ultimo dezer.**

Rotterdam **F. T. VAN GELDER.**
den 25 December 1852.

* Aan de bekende en onbekende Schuldeischers in de onder het voorrecht van Boedelbeschrjving aanvaarde **Nalatenschap** van wijlen den Heer **GOVERT WILLEM MENSE**, in leven **Geneesheer**, gewoond hebbende en overleden te Nieuwe-Tonge, wordt bij dezen ter kennis gebragt dat den 17 en 18 Januarij 1853, ten Kantore van den Notaris **Mr. S. H. ANEMAET**, te Sommersdijk, visie kan worden genomen der **REKENING** en **VERANTWOORDING** derzelve **Nalatenschap**; zullende, indien er geen verzet plaats heeft, op den 19den dier maand, des voormiddags ten 10 ure, op het Buitenverblijf van gemelden Notaris, genaamd **Welgelegen**, te Nieuwe-Tonge, worden overgegaan tot **Uitbetaling** der **Vorderingen**, voor zoo verre het saldo der **Nalatenschap** zal kunnen strekken.

SIROP ANTI-GOUTTEUX DE BOUBEE.

(SIROP TEGEN DE JICHT van Boubée.)
Dit **MIDDEL** tegen **Jicht** en **Rheumatische** aan door geen ander vervangen worden, zijnde deszelfs uitwerking zeker en kunnende zonder gevaar gebruikt worden. De voornaamste **Geneesheeren** van Parijs en andere gedeelten van Frankrijk bedienen zich van dit **Middel** om de **Jicht** en **Rheumatiek** te genezen.
Het bedraagt dadelijk de aanvallen van **Jicht**, verwijderd den terugkeer zijner aanvallen en geeft aan de **Ledematen** derzelve buigzaamheid weder. „Men zie het **Berigt** dat bij de **Siroop** afgegeven wordt.“ Depot te **Rotterdam** bij den Heer **F. E. VAN SANTEN KOLFF**, Apotheker. Brieven en Geld franco.

Onovertreffelijke Scheikundige Bewerking.

De Heer **LYSEN** heeft de eer UEd. te berigten, dat hij in deze Stad een **WERKTUIG** ingerigt heeft, waarvan hij zich bedient om de **Ondste** en **meest Beschadigde VEEREN** te vernieuwen, die aldus hetzelfde voordeel als Nieuwe aanbrenge. Dit **Middel** vernietigt alle Insecten die aan de Veeren nadeelig zijn, als ook het Stof en de kwade Geuren, die uit sommige Ziekten voorspruiten en dikwijls tot Onpasselijkheden, waarvan de oorzaak onbekend is, aanleiding geven. De Veeren, door kwade Uitdampingen geel geworden zijnde, maak ik wit en krachtig en verschaf ze een behoud voor vele jaren. Sommige Werklieden, die ik sedert mijne aankomst in België gebruikt heb, gelooven, na ons te hebben zien werken, de zamenstelling van mijne Werkingen tot het Ontvetten ontdekt te hebben, en met enkel in eene soort van Ketel, welken zij **Appareil** noemen, Water te gebruiken, denken zij alzoo ook Werkhuizen te kunnen inrigten; anderen gelooven, dat men de Veeren al zittende geheel en al kan Zuiveren en Kuischen. Deze Personen bedriegen zich of trachten het Publiek te bedriegen; dit **Middel** scheidt slechts de zwaarste Stof, maar men zou er het Vet en de kwade Geuren, welke door het Zweeten veroorzaakt zijn, niet door kunnen wegnemen. De Veeren, aldus bewerkt, worden de roof eener soort van Wormen, die men Motten noemt, die dezelve doorkruipen en tot stukjes brengen. Eene andere nog grootere onaangenaamheid, welke deze manier van doen aanbrengt, is de Damp welke de **Veeren Bedden**, die van Vet doortrokken zijn, uitwasemen voor degenen die er zich van bedienen, en aanleiding geven tot zware Hoofdpijnen en andere Ziekten.

De Nieuwe en Levende **Veeren** vereischen in het bijzonder onze bewerking van Ontvetten. Van deze bewerking tot behoud der **Veeren** tegen de Motten, welke tot heden nog onbekend was, zijn wij de eenige Bezitters. Wij hebben ook een bijzonder Stelsel om de **WOLLEN MATRASSSEN TE KUISCHEN**, door hetwelk wij dezelve geheel Zuiveren en Ontvetten. Door onze bewerking alleen kan men tegen bederf behoeden de **Matrassen**, welke door de Motten, die men nooit heeft kunnen verdelen, worden opgegeten. Ik raad de Liefhebbers der zuiverheid aan om er de proef van te nemen, al ware het slechts met eene **Hoofdpeluw** of een **Hoofdkussen**; dan zullen zij er door ondervinding over weten te oordeelen. Wij belasten ons de **Veeren** zoodanig te doen openspreiden, dat men van vier Bedden er vijf zal bekomen, welke zachter en meer opgevuld zullen wezen dan wanneer zij met Nieuwe Veeren waren gevuld. Het **Beddengeod**, dat men des morgens afhaalt, zal des avonds teruggebragt worden. Tot gerustheid der Personen, die ons te werk stellen, verzoek ik hun, mij te komen zien werken. Men vervoeg zich vrijmoedig in mijn Werkhuis, op den Goudschenweg, wijk 13, n.º 522, te Rotterdam.

TARIEF DER PRIJZEN:
Per Bed f 3. 50. Per Hoofdpeluw f 1. 25. Twee Hoofdkussens f 1. 50. Per Matras f 3. 50. Het Wasschen der Linnen daaronder niet begrepen.
Ik koop of verkoop goede **Veeren**, Wel of Paardenhaar, maar beste Linnen Tijkens.

* Het kapitale allergunstigst gesitueerde **WINKEL** in de **MUIS** met groote **ZOLDERS**, **BERGPLAATSEN**, **KELDERS** en **ERVE**, aan de noordzijde van de Hoogstraat tegenover de Wjde Marktsteeg, te Rotterdam, hetwelk op Woensdag den 22 December laatstleden door den Notaris **VAN DER HOOP**, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade binnen dezelve Stad, is geveild, zal aldaar op **MORGEN** den 29 December 1852, des namiddags ten 4 ure, worden **Afgeslagen**.

* De **HUIZEN** met **TUINEN** en **ERVEN**, gesitueerd voor **Zomer- en Winterverblijf**, in de Zwartepaardenlaan te Rotterdam, dewelke op Woensdag den 22 December laatstleden door den Notaris **VAN DER HOOP**, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade binnen dezelve Stad, zijn geveild, zullen aldaar op **MORGEN** den 29 December 1852, des namiddags ten 4 ure, eerst separaat en daarna gecombineerd worden **Afgeslagen**.

Séance Academique DE LITTÉRATURE SACRÉE ET D'ELOQUENCE FRANÇAISE, par le Rév.^d COMTE ALEXANDRE DE ST. ALBAN, autorisé par Mr. le Bourguemestre, JEUDI 30 Décembre, de 7 à 8 heures du soir, dans la Salle VERSCHIEDENHEID en OVEREENSTEMMING, Scheepmakershaven. Cartes d'Entrée 1 fl. chez Mr. WENK, Libraire, Blaak, et à l'entrée de la Salle.

* De Heeren **HOPE & CIE.** adverteren, dat uit de Onderpanden der **twee Geldleeningen**, door hunne tusschenkomst, in den Jare 1840, voor rekening van de **Bank der Vereenigde Staten van Amerika te Philadelphia**, gedaan, zijn ingekomen, als gewoonlijk:
de Rente, verschenen 1.º Juli 1852, op 32,000 Dollars Obligatiën ten laste van den Staat **Michigan**, de Rente, verschenen 1.º Augustus 1852, op de Inschrijvingen ten laste van den Staat **Pennsylvania**, de Rente, verschenen in September en November 1852, der Certificaten ten laste van de **Farmers' Loan and Trust Company te Newyork**, de Uitdeelingen op rekening van den achterstand op de Obligatiën ten laste van den Staat **Illinois**, betaalbaar in Londen, en het provendu der Coupons, te verschijnen 1.º Januarij 1853, der Obligatiën ten laste van den Staat **Maryland**. Het zuivere beloop der bovengenoemde Inkomsten, wordt thans weder gebezigt tot eene **UITDEELING** in verdere mindering van het beloop der Bewijzen, bij de partiële Schuldbekeentnissen dier Geldleeningen uitgegeven, als volgt:

voor de **Eerste Leening**:
op de Bewijzen van **ACHTERSTALLIGE RENTE**, 1½ ten honderd, uitmakende:
op ieder Bewijs Lr. A. van f 1000.—... f 12. 50;
„ „ „ B. „ „ 100.—... 1. 25,
en op de Bewijzen van **AANSpraak op de RENTE** van 1.º JANUARIJ 1845 AF VERLOOPEN (N.º 1 à 5500) f 7.20.
op ieder dier Bewijzen;
en voor de **Tweede Leening**:
op de Bewijzen van **ACHTERSTALLIGE RENTE**, ½ ten honderd, uitmakende:
op ieder Bewijs Lr. C. van f 1000.—... 5. —;
„ „ „ D. „ „ 100.—... 50.
en op de Bewijzen van **AANSpraak op de RENTE** van 1.º JANUARIJ 1845 AF VERLOOPEN (N.º 5501 à 10,000) f 17 75 op ieder dier Bewijzen;
tot **Betaling** waarvan ten Kantore der **Associatie-Cassa** zal worden gevaceerd, tegen inlevering van Nummer-Lijsten, door de Houders onderteekend (éene voor elke Leening en elke soort van Bewijzen afzonderlijk) met vertooning van de Bewijzen zelve, waarop de Uitdeeling zal worden afgestempeld.

Amsterdam, 24 December 1852.
De gedrukte Formulieren voor de bovengenoemde Lijsten zijn verkrijgbaar in den Bockwinkel van Wed. I. ELLERMAN.

* De Heeren **HOPE & Co.** adverteren, dat op den derden Januarij 1853 en vervolgens, ten Kantore van de **Associatie-Cassa**, zal gevaceerd worden ter betaling van de alsdan verschenen **INTEREST-COUPONS** der Russische Geldleeningen van de Jaren 1798 en 1815.

Men verlangt een KINDERMEISJE,

15 a 16 jaren oud en Protestantsch.
Nadere onderrigting bij de Wed. P. VAN WAESBERGE & ZOON, Boek- en Kantoordrukkers, in den Houttuin.

hunner mogelijk geweest was, zich met een enkele hunner stomme lijdens of geloofgenooten, ook tot de wisseling der vooroudigste denkbeelden, anders te onderhouden, dan door middel van schrift en gebaren.

Vanneer wij deze dagelijksche ervaring van beschaafde menschen, wier maatschappelijke betrekking hen met allerlei ongelukkigen, onder deze ook met doofstommen, in verband brengt en die zich iedere moeite en inspanning gaarne zouden getroosten, om beter en regelder met hen te leeren spreken en omgaan, vergelijken met de statistieke opgaven van Groningen, waaruit men verneemt dat van 740 ontslagene kweekelingen, 345, dat is bijna de helft, verstaanbaar hadden leeren spreken, terwijl onder deze 41, dat is 5 a 6 procent van alle kweekelingen voortreffelijk spraken, dan zullen ons althans van eenige bevrediging mogelijk kunnen onthouden, dat het wel niemand in den zin zal komen, de Directie van het Groninger Instituut van de geringste zucht tot misleiding te verdenken, moeten wij natuurlijk gevoerd worden tot het onderzoek der redenen, waardoor het spraakonderwijs, aldaar gegeven, zoo onvruchtbaar blijft voor het later verkeer der doofstommen in de gewone maatschappelijke leving.

En die redenen liggen inderdaad voor de hand; ze zijn zoo gemakkelijk te bevroeden, dat het onbegrijpelijk schijnt, hoe zij de bestrijder der Circulaire, bij zijne onpartijdige nasporingen, kon ontsnapt zijn, — even onbegrijpelijk als zijn volmaakt stilzwijgen omtrent eene hoofzaak bij het onderwijs van dooven: de oefening in de kunst om het door anderen gesprokene van de lippen op te vangen en te leeren verstaan.

Het spreken op zich zelf toch is voor den doove van geringe waarde in de samenleving; wie anderen niet verstaat en genoodsaakt is denkbeelden uit schrift en gebaren af te leiden, die zal zich gaarne van dezelfde teekenen bedienen en wel des te liever, naar men zwaaiere articulatie der woorden en de regeling der stem hem mogelijk vallen en naar mate hij gedurende de jaren zijner ontwikkeling aan het gebruik van andere middelen van omgang: conventioneel gebaren namelijk en vingerspraak, is gewoon geraakt. — Daar behooren beide geheel verbanne te worden, wil men de spraak oefening der doofstommen vruchtbaar maken voor het leven.

Het oog moet bij hen, zoo volkomen en getrouw mogelijk, onontbeerlijk oor vervangen, en gelijk wij hoorenden ongetuigd leeren samerhand zouden verstommen, wanneer het gehoor ons niet telkens aan de eigene en vreemde spraak herinnerde, zoo zal ook de doof, die met ongelooftelijke inspanning, geleerd heeft toonen voort te brengen en ze te articuleren, zonder die kunst als het eenvoudigste en onontbeerlijkste middel van omgang, te waarden, als de oefening van den leertijd hebben opgehouden, onvermijdelijk het talent verliezen, dat hem telkens teleurstellingen berokkent en waaraan door de voor hem onverstanebare bewegingen der spraakorganen anderen niet of slechts gebrekkelijk wordt herinnerd. Wie den doofstommen niet leert verstaan, wie hem niet met het oog leert hooren, die heeft te vergeefs gearbeid, en al treedt de ontslagene kweekeling sprekend de maatschappij in, weldra zijn enkele ruwe klanken of paar stereotype volzinnen, nu en dan (als kunststukjes) aan vrienden of nieuwsgierigen voorgesteld, de eenige sporen van alle aangewende moeite en zorgen. En dit afzien van het gesprokene, dit luisteren der lippen is het juist waarin althans de Groninger kweekelingen verre achter staan bij de kinderen die onder ons oog naar eene andere methode worden onderwezen en meer nog bij de oudere leerlingen der scholen en instituten van Duitschland en Denemarken.

Overigens, — waarom zullen wij het verzuigen? — schoon ik gaarne bij de beschouwing der praktische resultaten bepalen wil zonder in eene eigenlijk gezegde kritiek der Groninger methode vervallen, het belang der zaak vordert geheele openhartigheid: de wijze, waarop het spraakonderwijs daar moet gegeven worden, voldoet niet geheel aan de eischen der meestbevoegde doofstommen onderwijzers van onzen tijd.

Don Ramon de la Sagra, die zoo bijzonder met Groningers ingenomen, zegt: „Het onderwijs in het spreken behoort eigen aan elken kweekeling in het bijzonder te worden gegeven“, en heeft volkomen gelijk. — Hill, die den bestrijder der circulaire niet vreemd schijnt te zijn, gaat verder en hij verklaart, „dat slechts bij zeer groote talenten (Gewandtheit) van den leermeester mogelijk is, eenige weinige voorgevoerde leerlingen, hoogstens 4 a 5 voor de spraakoefening in ééne afdeeling te vereenigen, terwijl den aanvang van het onderrigt, wanneer nog de eerste gearticuleerde toonen moeten ontlokt, beschaafd en geregeld worden, ieder leermeester zich noodzakelijk slechts met één kind te gelijk mag bezighouden.“

En hoe stond het met Groningen in dit opzigt tusschen het bevel van Ramon de la Sagra? „Het onderwijs zoo gegeven“ (namelijk zoo als het eigenlijk behoort) „zou den onderwijzer te veel tijd verliezen. Uit dien hoofde was men op het denkbeeld gekomen, in plaats van slechts één kind door middel van een breedden spreke vele kweekelingen gelijktijdig te oefenen.“

Vaarij, wie het spraakonderwijs van doofstomme kinderen heeft bijgewoond en de ongelooftelijke inspanning van leermeester en leerling beide heeft gadegezien, wie met Hill instemt „dat aangezig van den leermeester in het volle daglicht geplaatst en het venster gekeerd moet zijn; dat de leerling dicht voor den onderwijzer moet staan, en dat het oog van den leerling op gelijke hoogte moet komen als de mond des leermeesters“, wie daarbij in het houdt hoe noodzakelijk het is telkens bij het regelen van den stem en de articulatie tot betastingen en aanrakingen de toet te nemen, ten einde den leerling op de trillingen en bewegingen der spraakorganen oplettend te maken, die zal met den breedden spreke weinig zijn ingenomen. hoe veel tijd hij ook besparen moge.

Maar is het niet onbillijk, zal men vragen, dit gebrek in het onderwijs aan de Groninger stichting te verwijten? Is het anders mogelijk eene inrigting voor 150 of 160 kweekelingen? Ik geloof het, maar ik ben eveneens overtuigd, en de praktische bewijzen zijn ons midden geleverd, dat het spraakonderwijs van doofstommen aldaar goede vruchten draagt, waar slechts een gering aantal dier gelukkigen tot gezamenlijke vorming vereenigd is, en waar iedere leerling ten strengste vermeden wordt om in de plaats van woorden allerlei teekenen en gebaren bij het verkeer met hoorenden te gebruiken.

Het is juist daarom, dat de voorstanders der onvermengde Duitse methode veel ophebben met scholen of kleinere instituten, en opdat men zich meer en regelder met ieder kind in het bijzonder kan bezighouden; ten andere, omdat de gedurige omgang hoorenden, die geen tegenspraak kennen, aan den ongelukkigen leerling, bij iedere gemaakte vordering in het spreken en verstaan, ruime gelegenheid verschafft tot onmiddellijke toepassing en onontbeerlijke der spraak, zoowel als de mogelijkheid om ze te leeren, blijmoedig doet erkennen.

„Zal de spraak voor den doofstomme dezelfde waarde verkrijgen als voor den hoorende, zal zij namelijk gedurende het gehele leven voor hem een middel tot voortdurende ontwikkeling van den verstand blijven, en zijn aanzijn op aarde door den vrijen omgang met medemenschen gelukkig maken, dan moeten wij daaraan streven, het spreken voor hem tot eene organische levensverrigting, tot ware behoefte worde.“

Deze woorden zijn van Moriz Hill, den beroemden echt praktischen onderwijzer te Weissenfels, en vele zijner leerlingen kunnen getuigen, dat zijne wenschen geene pia vota gebleven zijn. Maar doen de Groninger kweekelingen aan dien billijken eisch? Zij zijn en verstaan zij het door anderen gesprokene, ook buiten het Instituut? Blijft de spraak hun gedurende het ganache leven behoeft? — Vaarij niet! Geene nationaliteit ter wereld kan tegen beter weten zulk eene overtuiging opringen, en hoewel geneigd om toe te stemmen, dat de Groninger stichting tot de uitmuntendste gemengde scholen behoort, zijn wij tevens overtuigd, dat het spraakonderwijs daar, even als in alle andere instituten, waar de conventionele gebaren en het handalphanetische gewone middelen van verkeer zijn ingevoerd, voor het leven geheel onvruchtbaar blijft.

Doch wij maken ons illusien, zegt de bestrijder der Circulaire in Duitschland worden vele kweekelingen afgevoerd en men doet spreken der doofstommen geene groote verwachtingen. Deze bedankingen zullen ons in een volgend artikel kunnen behouden. (Het vervolg hierna.)

Te Rotterdam, bij ARRENBURG & VAN NELLE.

INGEZONDEN STUKKEN.

Inrigting voor Doofstommen-Onderwijs,
naar de Duitse Methode,
te Rotterdam.

(Vervolg van N.º 154)

Ten eerste alzoo, het spreken der kweekelingen van het Groninger Instituut. Zal men mij van onzichtheid beschuldigen, wanneer ik mijne verwondering te kennen geef over het sonderling toeval, waardoor in Rotterdam, eene stad van omstreeks 90,000 inwoners, en die ongetwijfeld meer dan 40 doofstommen telt, onder de uit het Groninger Instituut met goede getuigenchriften ontslagenen, geen enkele verstaanbaar sprekende doofstomme wordt aangetroffen? — En mag het niet opmerkelijk heeten, dat alle Geneeskundigen uit de grotere steden van Zuidholland, evenzeer als de Leeraars en Geestelijken, die ons in groeten getale hunne belangstelling te kennen gaven, tevens als uit éénen mond geroepen, dat zij althans doofstommen hadden aangetroffen genoegzaam in de toespreek geestend, om ze als een middel